

1. Dopasuj do zjawisk prezentowanych na mapie metodę kartograficzną **(0-2pkt)**:

A	rozkład temperatur	1	kartogram
B	struktura użytków rolnych wg województw	2	izarytmy
C	lesistość wg województw	3	sygnatury
D	rozmieszczenie surowców energetycznych w Polsce	4	metoda kropkowa
E	rozmieszczenie ludności na świecie	5	metoda powierzchniowa
F	gleby Polski	6	kartodiagram

Odpowiedź:

A	
B	
C	
D	
E	
F	

2. Oblicz współrzędne geograficzne wszystkich miejscowości, w których 21 marca wysokość górowania Słońca wynosi 60° , a czas słoneczny różni się od uniwersalnego o 2 godziny **(0-4pkt)**.

Obliczenia :

Odpowiedź:

3. O której godzinie czasu słonecznego przyleci samolot wylatujący 16 lutego o 9.45 z Krakowa ($20^\circ E$) do Sydney ($152^\circ E$), przy założeniu, że lot trwa 20 godzin **(0-4pkt)**.

Obliczenia:

Odpowiedź:

4. Oblicz rozciągłość południkową Polski i podaj jej dwie konsekwencje **(0-3pkt)**.

Obliczenia:

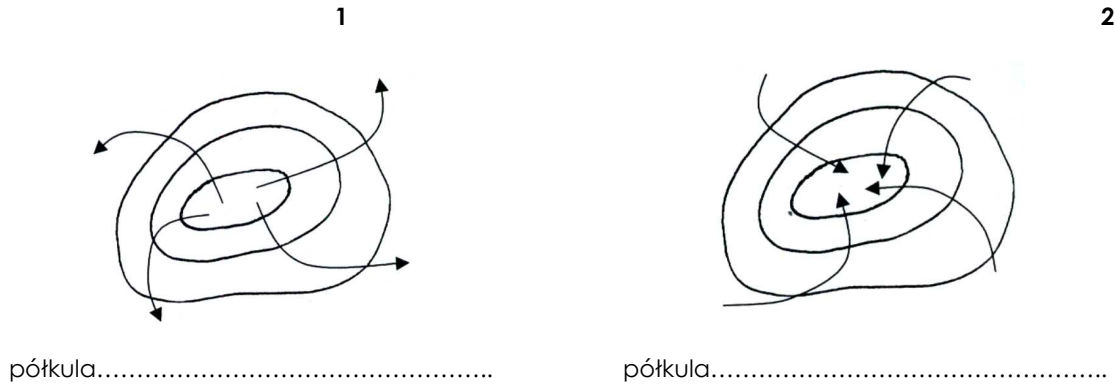
Wynik.....

Konsekwencje:

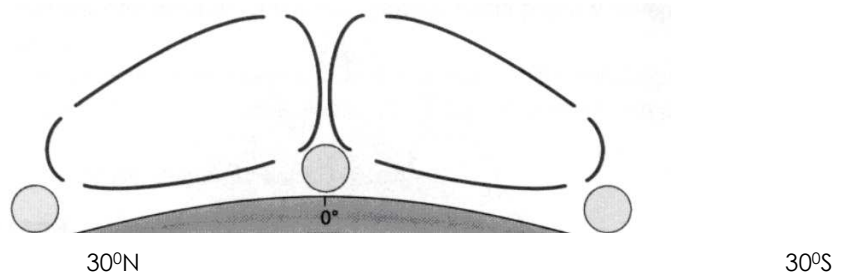
1.....

2.....

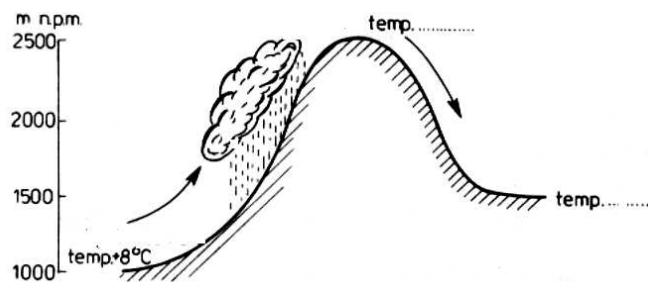
5. Zaznacz w pustym polu **W** (wyż) lub **N** (niż) . Rozpoznaj, której półkuli dotyczy każdy z rysunków **(0-2pkt)**.

6. Schemat przedstawia ogólny obieg powietrza w strefie międzyzwrotnikowej. Oznacz w kółkach **W** (wyż), **N** (niż) oraz dorysuj strzałki wskazujące kierunek ruchu powietrza **(0-2pkt)**.

7. Oblicz temperaturę powietrza w zaznaczonych miejscach oraz podaj dwie cechy fenu **(0-3pkt)**.

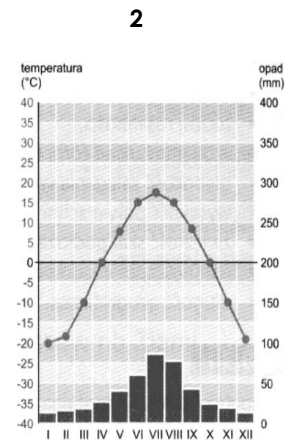
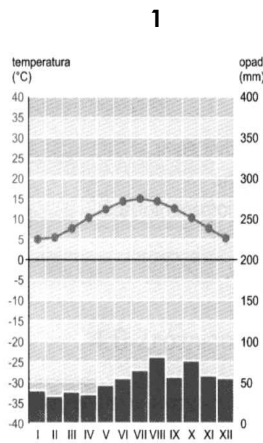

Obliczenia:

Cechy fenu.

- 1.....
- 2.....

8. Rozpoznaj jakiej strefy klimatycznej i jakiego typu klimatu dotyczą poniższe klimatogramy (0-2pkt).

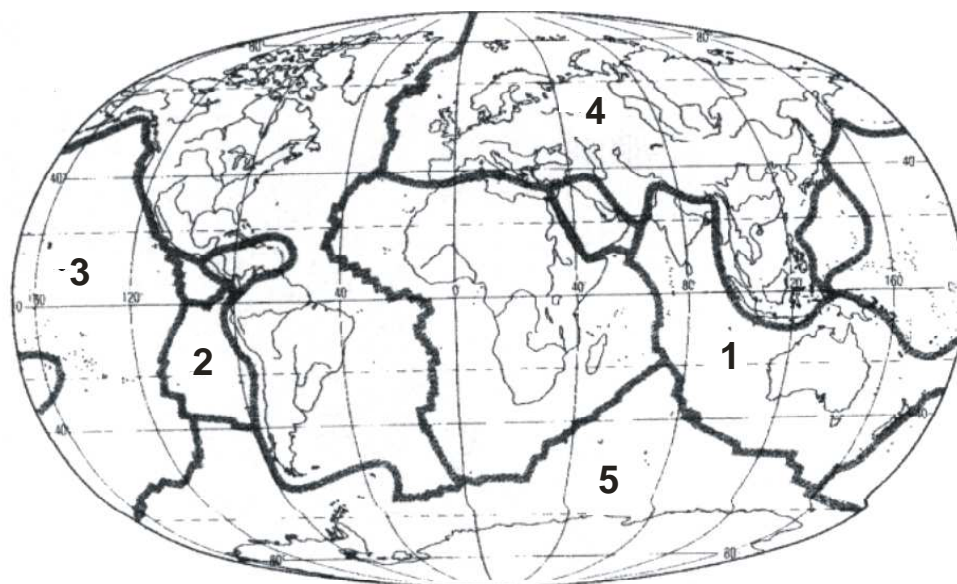

strefa klimatyczna.....
 typ klimatu.....

strefa klimatyczna.....
 typ klimatu.....

9. Podaj nazwy płyt zaznaczonych cyframi na mapie (0-3pkt).

Oznaczenie	Nazwa płyty
1	
2	
3	
4	
5	

10. Podziel poniżej wymienione procesy na egzogeniczne i endogeniczne (0-3pkt):

ruchy orogeniczne , ruchy masowe, wulkanizm, deflacja, erozja wgłębna, krasowienie, trzęsienia ziemi, egzaracja, izostazja

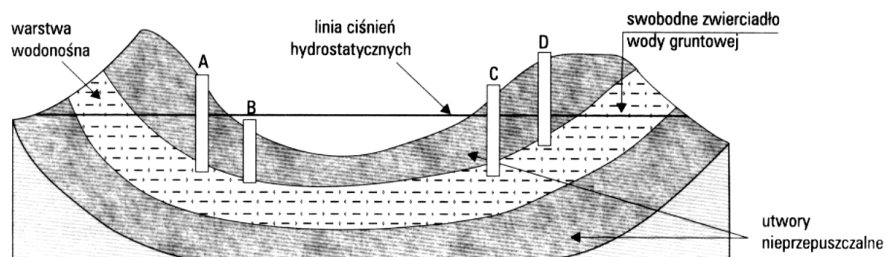
Procesy egzogeniczne	Procesy endogeniczne

11. Kopalnia „X” o głębokości 600m znajduje się na obszarze, gdzie stopień geotermiczny wynosi 50 m. Kopalnia „Y” o głębokości 900m znajduje się na obszarze gdzie stopień geotermiczny wynosi 100m. Oblicz, w której kopalni panuje wyższa temperatura, jeżeli średnia roczna temperatura powietrza przy powierzchni Ziemi jest w obu kopalniach jednakowa i wynosi 15°C (0-3pkt).

Obliczenia:

Odpowiedź:

12. Na podstawie schematu wpisz do tabeli oznaczone studnie artezyjskie i subartezyjskie (0-2pkt).

Studnie artezyjskie	Studnie subartezyjskie

13. Dopasuj genezę do jeziora (0-2pkt):

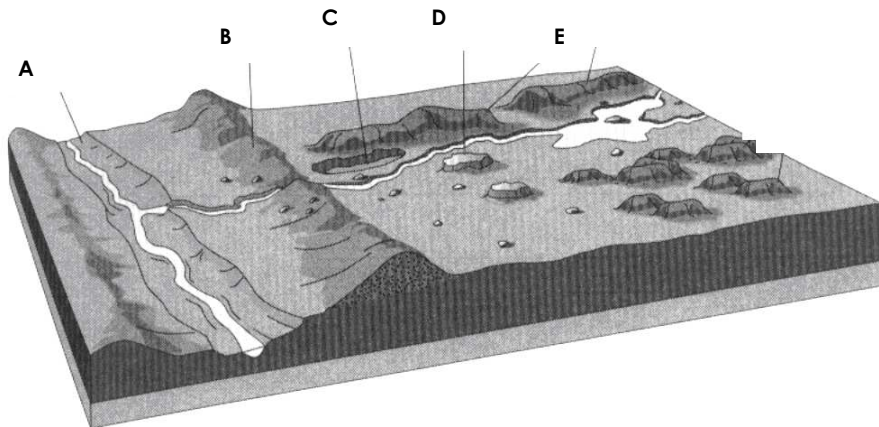
A	Tanganika
B	Jamno
C	Gopło
D	Górne
E	Goczałkowickie

1	tektoniczno-polodowcowe
2	antropogeniczne
3	rynnowe
4	tektoniczne
5	przybrzeżne

Odpowiedź:

A	
B	
C	
D	
E	

14. Nazwij formy polodowcowe widoczne na schemacie (0-3pkt)

Oznaczenie	Forma polodowcowa
A	
B	
C	
D	
E	

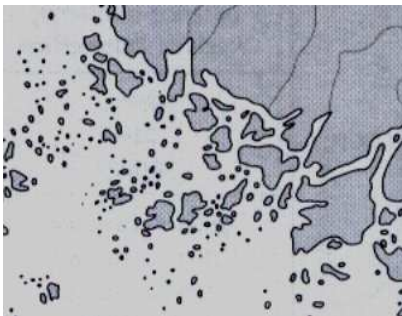
15. Rozpoznaj typy wybrzeży i krótko opisz, w jaki sposób powstały (0-5pkt):

opis

Typ.....

2

Typ.....

opis

3

Typ.....

opis

16. Uzupełnij tabelę, wpisując w brakujące miejsca czynniki rzeźbotwórcze, procesy lub formy terenu wg przykładu (0-8pkt):

Forma	Czynnik	Proces
delta	woda płynąca	akumulacja
		erozja boczna
żleb		
dolina U-kształtna		
dolina V-kształtna		
		korazja
		abrazja
żłobek krasowy		
mogoty		

17. Wykreśl element nie spełniający kryterium przyporządkowania i uzasadnij swój wybór (0-6pkt):

a) sill, dajka, łakolit, łopolit

wyjaśnienie.....

b) granit, marmur, bazalt, gabro

wyjaśnienie.....

c) sól kamienna, sól potasowa, wapień, gips

wyjaśnienie.....

d) grzyb skalny, graniak, barchan, misa deflacyjna

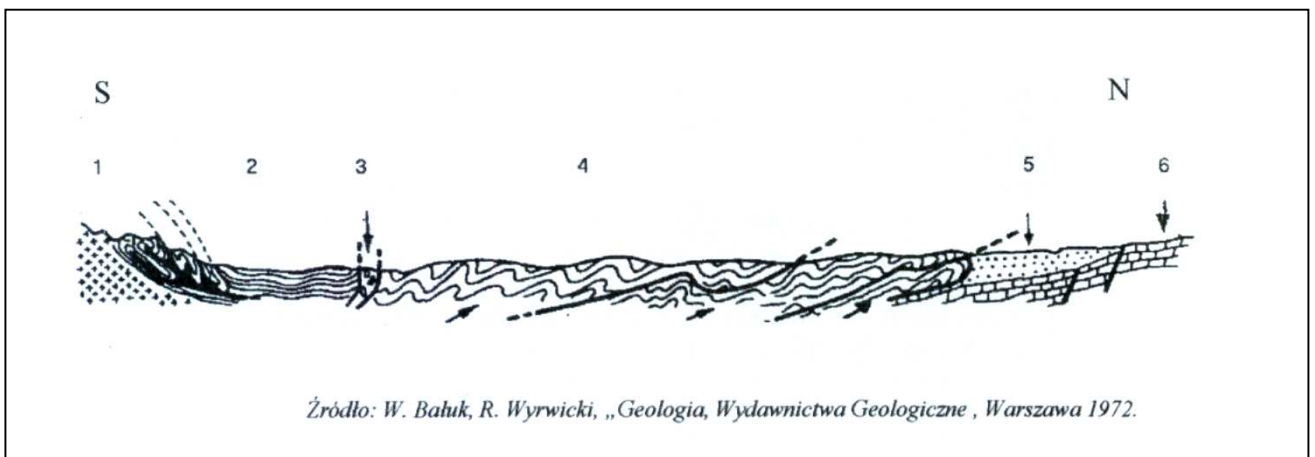
wyjaśnienie.....

18. Do podanych w tabeli grup przyporządkuj podane poniżej skały (0-6pkt):

sól kamienna, torf, ropa naftowa, granit, marmur, dolomit, łupki, bazalt, żwir, kreda, sjenit, gipsy, węgiel brunatny, it

SKAŁY MAGMOWE		SKAŁY OSADOWE			SKAŁY METAMORFICZNE
głębinowe	wylewne	pochożenia chemicznego	organogeniczne	okruchowe	

19. Przyporządkuj jednostkom tektonicznym widocznym na poniższym przekroju cyfrowe oznaczenia (0-6pkt).

Oznaczenie	Jednostka tektoniczna
	Beskidy
	Wyżyna Krakowsko-Częstochowska
	Pieniny
	Podhale
	Zapadlisko Przedkarpacie
	Tatry

20. Uzupełnij tabelę, wpisując w brakujące miejsca typ klimatu, formację roślinną lub gleby (0-4pkt)

Typ klimatu	Formacja roślinna	Gleby
zwrotnikowy suchy		
	step	
	lasy monsunowe	
		tundrowe

21. Mapki przedstawiają zasięgi gatunków drzew w Polsce. Wpisz nazwy odpowiednich gatunków. Wybierz z podanych (0-3pkt):

jarząb szwedzki, sosna zwyczajna, świerk europejski, modrzew polski, dąb bezszypułkowy

22. Podane poniżej typy gleb przyporządkuj do odpowiedniej kategorii (0-3pkt):

gleby bielcowe, gleby brunatne, mady, czarne ziemie, gleby kasztanowe, rędziny, szaroziemy, inicjalne gleby pustynne, gleby laterytowe

Gleby strefowe	Gleby astrefowe

23. Na mapie zaznaczono charakterystyczne miejsca występowania gleb: inicjalnych, czarnoziemów, czarnych ziem, rędzin, mad rzecznych (0-3pkt).

Przyporządkuj oznaczeniu cyfrowemu właściwy typ gleby.

Oznaczenie	Typ gleby
1	
2	
3	
4	
5	

24. Spośród podanych poniżej 8 zdań zaznacz zdania prawdziwe (P) i fałszywe (F), (0-8pkt).

	Seriru to pustynia żwirowa pokryta grubszymi produktami wietrzenia skał.
	Martwy lód – to wielka bryła lodu lodowcowego na powierzchni terenu, oddzielona od lodowca i nieuczestnicząca w dalszym jego ruchu
	Największe i najważniejsze złoża węgla brunatnego występują na obszarze Górnośląskiego i Lubelskiego Zagłębia Węglowego
	Największy zasięg osiągnęło w Polsce zlodowacenie Sanu II(krakowskie). Kolejne zlodowacenia obejmowały już tylko środkowe i północne obszary kraju, w związku z czym miąższość utworów polodowcowych na tym obszarze jest najmniejsza
	Klimat morski to klimat bardzo wilgotny lub wilgotny, w którym maksimum opadów przypada na półrocze zimowe albo na przełom jesieni i zimy.
	Największą Planetą Układu Słonecznego jest Jowisz
	Chronologiczny przebieg ery paleozoicznej: Karbon → Ordowik → Sylur → Devon → Kambr → Perm
	Obowiązującym obecnie kalendarzem jest kalendarz juliański

25. Podaj po dwa przykłady negatywnego wpływu człowieka na poszczególne strefy powłoki ziemskiej (0-10pkt):

Atmosfera

- 1.....
- 2.....

Hydrosfera

- 1.....
- 2.....

Litosfera

- 1.....
- 2.....

Pedosfera

- 1.....
- 2.....

Biosfera

- 1.....
- 2.....